

Večernik

Leto I. (VIII.), štev. 195

Maribor, torek 27. decembra 1927

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Ročni pri poštnem ček. znan v Ljubljani št. 41.400

Vredn. mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom po 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po listu

Oglašne oprejevalne tudi oglašni oddelki »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Smrt Sergeja Sazonova

PARIZ, 27. decembra. Bivši ruski zunanji minister, Sergej Dimitrijevič Sazonov, je včeraj nenadoma umrl v Nizzi.

Pokojni Sazonov je bil nedvomno eden najmarkantnejših državnikov in diplomatov stare carske Rusije. Z njegovim imenom je v ozki zvezi vsa diplomatska akcija Rusije neposredno pred svetovno vojno, kakor tudi v prvih dveh vojnih letih. Odložil je odgovorno mesto zunanjega ministra šele v jeseni 1916, ko se je že čul ropot bližajoče se revolucije v Rusiji. Ime Sazonova je tudi v tesni zvezi z zgodovino Balkana. Vse do zadnjega se je Sazonov upiral dati svoj podpis pod znani Londonski pakt antante z Italijo, ki je priznal skoro polovico Dalmacije Italiji. Podpisal ga je končno, četudi jako nerad, kot neizogibno zlo.

Sazonov se je rodil 29. junija 1860 v

guberniji Rjazan. Po dovršitvi normalne karijere ruskega diplomatskega uradnika je postal končno l. 1910 kot naslednik Izvolskega zunanji minister. Kakor politika njegovih prednikov je tudi njegova politika temeljila na zavezniški pogodbi s Francijo. Na Balkanu pa ni imel vedno srečne roke, čeprav se je vedno zavzemal za emancipacijo Balkana od tujega vpliva. Za časa druge balkanske vojne se je tudi ponesrečil njegov poizkus, da bi pomiril Srbe in Bolgare. Srbi so bili pač pripravljeni priznati carja kot zapovednika v sporu z Bolgarsko, toda bolgarska vlada je ruski predlog odločno odklonila in raje napadla Srbijo, kar je plačala potem s porazom.

Po boljševiški revoluciji je Sazonov najprej pobegnil v Nemčijo, kasneje pa se je preselil v Francijo, kjer ga je sedaj v Nizzi dohitela smrt.

Povodnji, viharji, snežni zameti

V JUGOSLAVIJI IN ZAPADNI EVROPI GROZE VELIKE POPLAVE. V ANGLIJI NOVI VELIKI SNEŽNI ZAMETI.

Radi nenadnega dviga temperature, je sneg hitro skopnel. Razen tega je padal tudi dež in pritoki Save so tako občutno narasli, da je Sava dosegla bregove, na več mestih pa celo stopila iz struge. V ponedeljek je narasla skoro za dva metra in še narasča približno 12 cm na uro. Vode so deroče in prinašajo predvsem les, ki grozi, da napravi veliko škodo. Pri vasi Rovinje je narasla reka raztrgala nasip in se razlila v Srem in v Mačvo. Nasipi so predrti tudi pri drugih krajih v Sremu, vendar poplava še ni katastrofalna. Ako pa vode ne upadejo v doglednem času, je katastrofa neizbežna. Promet med Sremom in Mačvo je prekinjen. Pontonski most pri Sremski Mitrovici je voda porušila.

BEOGRAD, 27. decembra. Po dosedanjih poročilih iz posameznih provinc so narasle skoro vse reke in njeni pritoki in deloma tudi že prestopili bregove. Le iz Slovenije še ni poročil, da bi grozila povodenj.

Drava je v dolnjem toku narasla v 48 urah za dva metra, Sava pa je v istem času dosegla že 5 metrov nad

normalo in so dosegli njeni valovi davi že cestno križišče pri Gluščah. Vas Ravne je Sava tako preplavila, da štrli le še cerkev iz valov, dočim je voda odnesla vse lesene stavbe. Prebivalstvo so morali s silo evakuirati in vlada med njim velika beda. Katastrofa je nastala vsled tega, ker še sedaj niso popravili pri zadnji povodnji poškodovanih nasipov.

V Srbiji vznemirjata prebivalstvo posebno Drina in Morava. Zlasti Morava je davi pri Čupriji silno narasla. Ravnotako Donava, vendar ni trenutno še nobene nevarnosti.

PARIZ, 27. decembra. Po vsej zapadni Evropi je divjal včeraj strašen vihar, spremljan s silnimi nalivi. V posameznih francoskih provincah so reke prestopile bregove. Promet je deloma ustavljen. V severni Franciji je moralo radi povodnji več industrijskih podjetij ustaviti obrat.

LONDON, 27. decembra. Po deževju zadnjih dni so nastopili včeraj popoldne v Londonu in sosednjih grofijah zopet srđiti snežni zameti. V severnih pokrajinah Anglije je promet mestoma ustavljen.

Kapitulacija Trockega

MOSKVA, 27. decembra. Radio-agentura poroča, da se je sedaj Trocki odločil, da kapitulira pred Stalinom in vladno skupino. V to svrhu namerava baje izdati posebno proklamacijo na opozicijo, v kateri bo obžaloval svoj dosedanjí boj proti sedanjemu režimu in izjavil, da se pokori vsem navodilom strankinega vodstva.

PROTI OKRKNITVI NAŠIH UNIVERZ

BEOGRAD, 27. decembra. Včeraj se je vršila tu konferenca delegatov vseh univerz Jugoslavije, ki se je izrekla z vso odločnostjo proti vsaki okrnitvi sedanjih vseučilišč v naši državi in zahteva novih kreditov za zmanjšano njihovo doterjevanje.

Oficirski dom mariborske garnizije

priredi dne 9. januarja v dvorani Uniona v proslavo rojstva kraljice Marije svečan ples. Obleka: za dame plesna, za gospode frak ali smoking. Začetek ob 9. zvečer. Za ples se ne bodo izdajala posebna vabila in veljajo kot vstopnice permanentne legitimacije ofic, doma.

Akademski ples.

Društvo jugosl. akademikov v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj elitni akademski ples v prostorih Narodnega doma. Da bo prireditve prvovrstna, jamči že lepo število najodličnejših dam, ki so iz posebne ljubeznivosti sprejele pokroviteljstvo ter pristopile k častnemu damskemu komiteju prireditve.

Prispevajte za Kralju Petru v...

Usodni strel v mestnem parku

DANES OPOLDNE SI JE 23 LETNA JELKA ŠKERJANČEVA V MESTNEM PARKU S SAMOKRESOM PRE STRIGLA NIT ŽIVLJENJA.

Maribor, 27. decembra.

Danes dopoldne nekaj pred dvanajsto uro se je ustrelila v mestnem parku mariborskem gđ. Jela Škerjančeva, 23letna blagajničarka pri trgovcu g. Majerju na Glavnem trgu. Po polurnem nezavestnem stanju je nesrečnica izdihnila.

Pasanti severozapadnega dela parka so nekako ob 12 začuli močan strel izza spomenika majniške deklaracije in takoj za tem videli pasti s klopice v smrekovem gaju na mimo vodečo pot elegantno oblečeno damo. Nekaj ljudi je priteklo na kraj dogodka, in takoj uvidelo, da se je neznana dama ustrelila sama, saj ni bilo v kritičnem trenutku v neposredni bližini nobenega človeka, poleg v desno sence težko ranjene dame pa je ležal močan samokres. Ljudje so pozvali bližnjega stražnika, ki je najprej zasedel samokres in vse druge predmete, ki jih je imela Škerjančeva pri sebi, istočasno pa so telefonično poklicali rešilno postajo, ker je dama še kazala znake življenja. Na promenaadni klopici je našel stražnik več poslovnih pisem, iz katerih naslovov

je publika, ki se je bila že zbrala na kraju samomora, pričela z vso gotovostjo sklepati, da ni dama nihče drugi kot gđ. Jela Škerjančeva, 23letna blagajničarka v trgovini g. Majerja na Glavnem trgu.

Ko je pribrazil rešilni avto, pa je bila Škerjančeva že mrtva. Zato so jo pustili, dokler ni prispela komisija, policijski zdravnik dr. Zorjan ter policijski uradniki. Zdravnik je ugotovil smrt, nakar je bil odrejen prevoz trupla v mrtvašnico.

Iz pisem, ki jih je zapustila pokojnica svojim staršem, prijateljicam itd. je razvidno, da se je po vsej priliki pretrgalo mlado življenje prostovoljno iz srčnih, ljubezenskih ozirov. Poleg korespondence so našli pri nesrečnici zadnjo številko ljubljanske revije »Razgled«, odprte na strani članka »Ljubljū Tebja« (Ljubim Te). Tudi zdravnik sam je ugotovil identiteto Jele Škerjančeve, hčerke železniškega revidenta g. Škerjanca iz Ljubljane.

Bodi nesrečni mladenki lahka zemlja, težko prizadetim staršem ob bridki izgubi pa naše iskreno sožalje!

Paberki o „šentjanževcu“!

POSVEČENJE VINA ZA MAŠE. — LITER ŠENTJANŽEVCA.

Maribor, 27. dec.

Sv. Janez, evangelist in apostol, je bil po zatrdilu sv. pisma, ljubljene Kristov in je kot tak edini umrl naravne smrti, medtem ko je njegovih deset tovarišev umrlo mučeniške smrti. (Judež se je namreč sam obesil ter je s tem skratil honorar rimskemu rablju!) Cerkev obhaja današnji dan kot sopraznik, medtem ko je bil preje tudi ta dan zapovedan praznik, kar je v pravoslavni cerkvi še danes.

Za nas imajo le šege in navade tega dne, v kolikor so prešle narodu slovenskemu v meso in kri, svoj pomen.

Ta dan se posvečuje vino za maše, a tudi verniki prinesejo svoje »flaše«, ker so po tradiciji iz srednjega veka prepričani, da je ta dan blagoslovljeno vino prav poseben lek proti raznovrstnim boleznim. — To vino se potem čuva kakor kak čudotvoren lek (saj je dobro vino, zvano tudi »božja kapljica«, že samo na sebi čudežno zdravilo), a kmetje ga vli-vajo po par kapljic v sode svoje vinske zaloge; kajti vsake kapljice se drži božji blagoslov!

V ljutomerski okolici je »šentjanžvec« v zelo velikih čišlih in časteh. Pri vsaki kmečki poroki mora liter »šentjanževca« ovenčan stajati v cerkvi na oltarju in potem pijejo vsi po eno kupico. službujoči duhovnik, že-

nin in nevesta, svatje in celo — cerkovnik. Ta navada se je tako udomačila, da bi bil zakonski par, ki bi isto prezrl, proglašen najmanj za brezverce ali vsaj osumljen, da hoče revolucionarskim potom odpraviti stare šege in navade naroda slovenskega.

In tudi, če sedi večja družba skupaj ter je absolvirala že precejšnjo baterijo litrov in šefanov, zakliče koncem »krokarije« še najbolj žejno grlo:

»Še en liter — šentjanževca!« Pri tem misli naš dobri narod na blagoslovljeno vino (v tihi spekulaciji, da mu ne bi povžita količina škodovala!), a največkrat se tistega »šentjanževca« božji blagoslov današnjega dne niti dotaknil ni...

Iz teh starih šeg in navad, katerih iz različnih razlogov ne kaže odpravljati, sledi prozoren nauk: »Kjer ne gori, ne gasi!...«

Vino in sploh vse vrste alkohola so naša pristnoslovenska kultura, proti kateri se ne bomo nikdar borili niti se podajali v tak posel; kajti potem bi si lahko nakopali srd in gnjev onega, ki ustvaril sladko vinsko trto.

Tako — mislim — smo kriti na vse strani in ne bodo te vrstice skalile miru božjega, ki je namenjen ljudem dobre volje; kajti ves Maribor je bil te dni res dobre, židane volje!

A.

Pobožična kronika

RAZPOLOŽENJE MARIBORA MED PRAZNIKI — SVETA NOČ. — NEDELJA. — ŠTEFANOVO. — SPOMLADANSKI DAN. — KOPALEC V DRAVI.

Maribor, 27. decembra.

Kljub izredno visokemu datumu je Božič absolviral svojo obligatno vsakoletno dolžnost in službo že v precej luksuznem razpoloženju. Objektiven opazovalec mora seveda abstrahirati vse groteskne nijanse očitne socijalne bede, kar mu je lahko, če površno pogleda zunanji sijaj, nima pa prilike pogledati v žive grobnice... To je poglavje zase, a je s tradicionalno legendo o rojstvu betlehemskega Proletarca v tako ganljivi harmoniji, da je ne more zabrisati nobena še tako sijajna reklama. —

Na takozvani »sveti večer« je doseglo prozaično kupovanje božičnih daril, okraševanje božičnih drevesc in ulično vrvenje svoje kulminacijske točke. Gostilne so se začele prazniti, le ta ali oni brezdomovinec, človek brez zavetja ali ljubeče duše je preždel do »policijske ure« v tej ali oni gostilnici. — Okoli 11. ure (po novem 23.) ponoči so zapeli v napol pomirjene ulice zares melodiozni glasovi božičnih zvonov. — Sedel sem pri bolnici, priklenjeni na postelj, videl skrito prošnjo v očeh, ki so dobile namah blek nedolžnih detinjih oči, iz katerih je zacvela prošnja: »Odpri okno, da čujem glas božičnih zvonov...« Pokril sem trpečo bolnico in ustregel njeni želji, ki ima sveto korenino v prvi, od prevar in zlobe sveta neskajeni mladosti... To je bila moja polnočnica. — — —

Potem je zaživel po ulicah: Mlado in staro je hitelo k polnočnicam petih mestnih in premetnih cerkv. Kljub temu, da se je simbolična polnočna služba božja že začela in trajala dolgo, so bile mariborske ulice podobne velikemu mravljišču. Tudi mestni avtobus se je postavil v službo »svete« noči in vozil do dveh jutraj, naravno izrabljajoč Rojstvo »dobrega deteta Jezuščka« z dvojno takso. »Gšeft« je pač »gšeft«.

Tudi sveta noč je minula in svanil je »sveti dan« — pravi Božič. Mrzlo jutro, ki se je proti poldnevu spremenilo v megleno morje, katero pa je božje solnce, kljub svoji na minimum reducirani moči sijajno premagalo. — Znanci in prijatelji so se srečevali, voščili vesele praznike in šli zopet dalje. Vsem, prav vsem pa se je poznalo, da je za en mesec praznikov preveč; a oni, ki jim je delo življenje in nteha, so čutili ogromno pezo dolgočasje, kakor noben drug dan v letu. — Gostilne na Božič niso bogve kako »delale«, tembolj pa so ljudje nosili tekočo božjo dobroto na svoje domove.

Pa je minil Božič, kakor vsaka druga nedelja v letu in zopet je nastopila noč, ki »ima svojo moč«. Po ulicah, ki so se v

mraku še precej umirile, so se v poznih nočnih urah oglasili urlikajoči glasovi nočnih pičev ter kalili mir pokojaželnih, trudnih meščanov. Briljirala je v tej anarhistični svobodi predvsem koroška ulica, Melje, Pobrežje in seveda Studenci... V slednjih dveh pa je vsak sam svoj policaj. — —

Drugi dan Božiča je Štefanovo, praznik obiskov. Letošnje Štefanovo nam je po mukotrpnem mrzlotnem valu prineslo bajnotopel, četudi blaten spomladanski dan. Mesto je nenavadno oživelo, avtobusi so bili podobni živim škatljam sardel in tudi trgovine za najpotrebnejše so se odprle. — Popoldne so ljudje hiteli iz mesta v predmestje in celo v Limbuš, Kamnico, Radvanje; nekateri z avtobusom, a mnogi kljub poledenelim stezom in blatu »per pedes apostolorum« da — kakor pravijo — »dostojno« končajo praznike. — Opaziti je bilo že tiste tipične cigane-svirače, katerih sezona traja notri do Svečnice, a pozneje se porazgubijo po deželi, kjer so predpustni plesi do blažene Pepelnice. — Mariborčani pa so imeli te dni še tri druge senzacije: — V Dravi (mestno kopališče) se je kopal vročerkvni kopalec, ki k sreči ni čul opazk pasantov na brvi: »Pred tremi dnevi bi se kopal«. — »Zdaj je pretoplo«. — »Ta pa ima vročo kri in mrzlo ženico« in tako dalje... — Druga senzacija je v hotelu pri »Zamorcu«, kjer neka družba v svojo korist (seveda!) razstavlja dva pritlikavca, znana »kolibri princ in princesa«. Bojda sta oba Jugoslovana. Kljub vstopnini 2 Din za enominutni dvomljivi »užit« se je ljudstva tam kar gnetlo. — Popoldne pa je na Koroški cesti zdirjal osedlan konj, ki pa od koroškega predmestja do državnega mostu ni kljub številnim pasantom, ki so se mu umikali kakor valovi ladji, ni nikogar pohodil ali vsaj prevrnil. Če si je pozneje muhasti žrebec vojaškega izvora privoščil kako žrtev, nam ni znano.

Tako so minuli Božični prazniki, ki naj prinašajo »mir ljudem na zemlji«, a so marsikateremu prinesli namesto legendarnega miru — prozaičen »šmir« in vse, kar je s to mastjo v zvezi. —

Danes pa je Janžev o, ko blagoslovljajo šentjanževca, ki je po ljudski veri lek marsikateri boleznin in bolečini. Blagoslovljeno vino se vliva v sode ostalega vina, a marsikdo razume to tudi s kemično čistim H₂O, katerega bodo ob sv. Treh kraljih blagoslovili. Na stvari bojda po mnenju strokovnjakov o »žegnih« nič ne spremeni, s kako sestavino blagoslovljaja vino, ki je itak preveč obdavčeno... Drugih nesreč ob praznikih Miru nisem zabeležil.

ve smuči ali sanke, je kljub popolni pripravljenosti za zlet, ostalo raje v mestu. Oni junaki pa, ki so se vkljub dvomljivim vetrovom oborožili s smučmi in jo mahili na Pohorje, so se vrnili sinoči razočarani in skrajno slabe volje v mesto. Smučarji ISSK »Maribor« n. pr. so bili v nedeljo zvečer na Klopem vrhu, včeraj pa jo mahili na Ruško in Mariborsko kočo — a pravega snega niso našli nikjer! Od Mariborske koče pa so prinesli smuče na ramenih v Maribor. — Prav tako je gotovo, da se ne more vršiti smučarski tečaj SPD na Mariborski koči vse dotlej, da pade nov sneg. —

Smrt nadebudnega novinarja.

V Mostarju v Hercegovini je preminul včeraj mladi in jako nadarjeni hrvatski novinar, Jovo Bošković, korrespondent in sotrudnik več listov v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu. Razen z novinarstvom se je bavil tudi s književnostjo in je ravno pred kratkim izdal zbirko svojih pesni, ki so našle pri kritikih zelo lep sprejem.

Prihod naših podmornic iz Anglije.

Prvi dve naši podmornici, ki sta bili naročeni na Angleškem, prispeta v naše jadranske luke sredi prihodnjega meseca. Moštvo, ki ju prevzame, je že odpotevalo Anglijo.

Mariborski in dnevni drobiž

Vprašanje Tegetthof

Nisem se doslej posebno zanimal za diskuzijo o vprašanju restavracije Tegetthofovega spomenika, ker se je z obeh strani vodila predvsem s političnih vidikov, ne pa z vidika, ki mora biti tu edino merodajen: konserviranja zgodovinskih dokumentov kakoršnekolikoli oblike. Sma-tram, da gredo predaleč oni, ki so mnenja, da Tegetthofov spomenik ne sme stati v Mariboru, ker je bil Tegetthof nemško-nacionalno navdahnjen in bi nas njegov spomenik le spominjal na sramotne čase naše sužnosti. Kakor seveda gredo na drugi strani predaleč oni, ki hočejo Tegetthofov spomenik imeti v Mariboru zato, češ da je Tegetthof z zmago pri Visu rešil naše slovenske pokrajine in Dalmacijo pred italijansko aneksijo. Ne Tegetthof, ampak Habsburgovci so bili simbol nemške hegemonije nad slovenskimi narodi v Avstriji. Če smo odstranili z javnih prostorov v Mariboru spomenike predstavnikov habsburške dinastije, je to v redu. Tegetthof pa je zgodovinska osebnost podrejenega pomena, spomenik mu je bil postavljen kot mariborskemu rojaku, ki je slučajno tudi v zvezi s pomorsko bitko pri Visu.

Edino s tega vidika je pretresati to vprašanje: ali naj ostane v Mariboru spomenik moža, ki se je v tem mestu rodil in bil s svojo slavo zmagovalca v hudi pomorski bitki ponos mariborskega meščanstva brez razlike narodnosti.

Drugo je seveda vprašanje, če danes naenkrat čujem, da se je sestavil neki nemški odbor, ki hoče doseči restavracijo spomenika. Kakor hitro ima zraven svoje prste oficijelno nemštvo, dobi zadeva takoj politično barvo, ker dobro vemo, da naši Nemci jemljejo vsako stvar z vidika političnega prestiža svoje nazovi — manjšine. In če je res, da se hoče angažirati v stvari, bodisi nemško-politično društvo, bodisi kak nemški odbor, potem je tudi moje stališče glede restavracije spomenika: quod non. Nimamo povoda, da bi dajali, pa četudi najmanjšo koncesijo nemštvu, ki se je v stari državi držala kot vladajoč faktor v Mariboru samo s pomočjo habsburško-nemške državne sile in svojega prevalentnega gospodarskega položaja, ki je pa vkljub splošni volilni pravici v novi državi takoj padlo v brez-pomembnost. Dokler bodo imeli Nemci samo en prst zraven pri restavraciji Tegetthofovega spomenika, bodo zadevo eksploatirali v smeri nemške afirmacije v Mariboru.

Da končam: s splošno človeškega in tudi z narodnega vidika ne more noben pameten človek nasprotovati restavraciji spomenika Tegetthofu kot mariborskemu rojaku. Zadevo pa morajo vzeti v roke mesto, Olepševalno in Zgodovinsko društvo. Nihče tretji ne sme imeti zraven svojih prstov, da bi si kuhal kakšno svojo juhuco.

Štefanove nočne idile.

Maribor je drugi dan Božiča temeljito izbral v večjo čast božjega Rojstva. Iz gostiln si slišal poleg res ubranih slovenskih pevskih zborov neartikulirane glasove, ki so nekaterim na žalost tudi — petje. Po zaslugi (ne vemo koga?) so odmevale po mariborskih ulicah tudi nemške popevke in posebno ona: »... l'eu're l'Heimat sei gegrüsst aus weiter Ferne!« Dotičnim bi želeli, da odidejo v »daljino daljo« in od tam, če hočejo iz Berlina, obrnjeni v smer Maribora isto pesem gromko ponovijo. — Pa tudi politiziralo se je na čast sv. Štefana, prvega mučenika Gospodovega. Ostali dnevni oz. nočni red včerajšnjega praznika pa so izpolnili plesni venčki na čast vsem Štefuceljnom in Štefican, od katerih je marsikateri že mučenik četudi prostovoljen. — Številni »koncerti« so potem še izpolnili vrzel prazničnega programa in ker so pri teh »igrali« najrazličnejši muzikanti, zato ni čudno, če se je jasno, zvezdic polno nebo nad Mariborom zjokalo. Davi pa je velik legendarni moralni maček skočil v mariborski grb, pohrustal za zajterk oba gola-ba in se vsedel na njih mesto, kjer ostane do oraznika svetega očca Silvestra.

Nad vse žalostna kulturnosocijalna slika. Maribora je ona, ki si jo mogel sinoči videti skoro v vseh večjih gostilnah našega mesta: Deca od 9—12 let še ob pozni 11. (23.) uri v gostilnah. V napol upadlih li-cih, prelitih z bledico pomanjkanja, vidiš žalosten izraz — pijanosti. To je zločin, ki mu ni imena, ne primere, in v duši sod-bnega človeka ni vesti, ki bi ta zločin ne obsojala... Tu je za dobro hoteče bo-gato polje za probujo naroda. —

Dež iz jasnega neba

smo imeli sinoči v Mariboru. Nebo polno lesketajočih se božičnih zvezd, pod njimi pa razprti dežniki. Pojav, ki je zelo re-dek, a je obenem vzbulil pri preveč kon-zervativnih Mariborčanih čudne in celo smešne komentarje. Vsekakor je ta pojav vreden zabeležbe. —

Ljubimec — tat.

Včeraj je policija aretirala 18letnega Miroslava R., kjer ga je stavbeni vodja France V. osumil tatvine. Miroslav je namreč zadnji čas redno zahajal k nje-govi hčeri in ji dvoril. Že 9. t. m. pa je go-spodar opazil, da mu je zmanjkalo 180 Din, vendar ni mogel nikogar osumiti, ker je več ljudi omenjenega dne posetilo obitelji. Toda 23. t. m. je zopet zmanjkala velika vsota 1400 Din, kar pa je mogel zakriviti le nadebudni ljubimec, kajti raz-en njega ni bilo nikogar v hiši. Miroslav je pri zaslišanju tajil, češ da je brez de-narja; pri njem so našli 120 šilingov, ki jih je 24 t. m. zamenjal v kolodvorski me-njalnici. O denarju trdi, da so mu ga po-darili znanci. Resničnost zagovora, ki je skoraj nemogoč, bo moral dokazati pred sodiščem. —

Čoln v Dravi.

Na božični večer je posestnik Janez Vi-dovič iz Šturmovca pri Ptujju ujel na Dra-vi 6 cm dolgi čoln. Čoln je širok 80—90 cm, skoraj nov in ima napis »Peter Šar-man«. Čoln hrani Vidovič in ga bo vrnil kakor hitro se zglaši lastnik. —

Nesreča na Donavi.

Pri Beli Steni na Donavi sta včeraj tr-cila potniški parnik »Aleksander« in pri-vatni brod »Sv. Arhangelj«, ne da bi se pri tem pripetila večja nesreča, kar je predvsem pripisati spretnosti kapitana »Aleksandra«, ki je pravočasno presodil nevarno situacijo in svoj brod zavaroval pred katastrofo. Radi goste megle je bil promet močno oviran in parniki so vozili z zmanjšano brzino. Na »Aleksandru« je bilo 150 potnikov, katerih se je ob trče-nju polastila strašna panika. Nesrečo je povzročil z veliko brzino vozeči »Sv. Arhangelj«, ki se je s kljunom pognal po-tniški ladji v bok. Kljub močnim poškod-bam je ladja prispela z neznačno zamudo v Beograd. Med potniki je mnogo ranje-nih, večinoma lažje. Poškodovali so se pri sunku, ki jih je pometal raz sedežev med prtijago. Materijelna škoda je pre-cejšnja. —

Izginuli vojak — menih na Sveti gorl.

Na Božič je imelo mestece Čačak v Srbiji pravo senzacijo. Nepričakova-no se je pojavil v kraju človek, o ka-terem so po letu 1912 izginile vse sle-di. Leta 1912. je odšel Miloje Rista-nović v vojake, kjer je moral deliti veselje in gorje balkanske in svetov-ne vojne. Po katastrofi srbske vojske je z ostanki čet odpotoval na Krf, kjer se je v njem nenadoma vzbudila bogaboječnost. Prišel je moliti in je pokazal znake umobolnosti, kar so vojaške oblasti pripisovale posledic-am težkih naporov in ga razrešile vojaške dolžnosti. S Krfa je Miloje krenil proti Sveti gori Atos, kjer se je v samostanu preoblekel v meniha in ostal do danes. Živita mu še oče in mati, ki sta po prevratu zaman iska-la med vračajočimi se svojega sina. Pred dnevi pa je dobil oče obvestilo, da je Miloje živ in da ga radi pomanj-kanja prostora v samostanu vračajo starišem. Solznih oči je sivi oče po-slal vnuka v Niš, da pričaka spokor-nika. Nečak, ki petnajst let ni videl strica, je imel težko nalogo, vendar je v Nišu kmalu opozil meniha v tem-ni uniformi svetogorskih očetov. Mi-loje je dejal nečaku, da odide v sa-mostan Žiča, kljub temu pa se je vče-raj pojavil v rojstnem kraju prvič po petnajstih letih.

Pritožba zoper občinske volitve v Mariboru

Narodno-radikalna stranka je vlo-žila proti izidu občinskih volitev v Mariboru pritožbo. V utemeljevanju se postavlja NRS na stališče, da ji po § 37 (v zvezi s §§ 35 in 36) zakona o volitvah občinskih zastopstev v Slo-veniji pripadata dva mandata. Kakor znano, so radikalni pri občinskih vo-litvah v Mariboru vsled vezanja li-ste z listo SLS izgubili en sicer njihov sigurnen mandat na korist SLS. Voli-telj župana v Mariboru, ki bi se mo-rala izvršiti ta teden, se bo vsled pri-tožbe NRS torej zavlekla za več tednov. —

Pokvarjeni prazniki športnikov

V neprijetnem spominu ostan-je mariborskim zimskim športnikom letošnji božič. Vse velike priprave smučarjev, ki so se vršile več tednov za razne tečaje in zle-te o praznikih, so bile za enkrat takore-koč zastonj. Po krasnem suhem in mr-zlem vremenu je v petek oziroma v so-boto nastopil jug in uresničila se je z-dnevno zamudo sicer napoved stoletnega koledarja, da dobimo neprijetne dni. Sneg je vidno kopnel, led se brzo tajal. Mnogo športnikov, ki jim je božiček prinesel no-

Železni genij Amerike

Z LASTNO MOČJO DO PRVAKA INDUSTRIJALCEV. — ŽIVI LEKSIKON. — KONCENTRACIJA VSEH DUŠEVNIH SIL.

Velikanske ameriške jeklarne United Steeb Corporation so izvolile Jamesa A. Farrella za svojega predsednika. Farrell, ki je sedaj vodja ameriške železne vele-industrije, je pa tudi najbolj zanimiva pojava v ameriškem poslovnem svetu. Od navadnega delavca v minah je ta mož našel pod do prvega strokovnjaka in veljaka v železni industriji. Največja njegova sila je v občudovanja vredni sposobnosti za prodajalca, ki zna vsakega kupca pritegniti nase. Nad drugimi industrijskimi veličinami je tudi po svojem čudovitem spominu za vse panoge in podrobnosti železne industrije doma in v inozemstvu. Farrell ima gotovo največjo biblioteko o železni industriji in posebej še o železnica.

Ko je bila Unitet Steel Corporation v preiskavi radi nekih monopolskih prestopkov, je posebna komisija zaslišavala Farrella devet dni in mož je dajal na vsa komplicirana vprašanja o produkciji, transportu, kupčiji itd. brez vsakih knjig in drugih pripomočkov tako jasne in točne podatke, da ga je eden od članov komisije v največjem začudenju nazval »živim leksikonom celokupne železne industrije«. Farrell je praktičen in teoretičen obeneh. Vse panoge pozna, po temeljitosti študiju je pa kos vsaki situaciji.

Rodil se je l. 1863 v New Havenu v Connecticutu. Oče mu je bil kapiten trgovske ladje. Oče je našel smrt na morju, sin si je pa moral še kot deček iskati zaslužek v tovarni. Z 19. leti je bil že delovodja, z 23. leti je pa postal potnik velike jeklarne v Pittsburgu. Ker je imel kot prodajalec največje uspehe, so ga

pošiljali daleč po svetu. Po nekaj letih so ga namestili pri ravnateljstvu kot nadzornika zastopnikov in potnikov in tako je napredoval od stopnje do stopnje. Največjo vlogo je posvetil tedaj še silno zamotanemu vprašanju izvoza in na tem polju je postal prvovrstni strokovnjak. L. 1893 je preživljala ameriška industrija hudo krizo in Farrell kot eksportni strokovnjak je postal velevažna osebnost v industrijskem svetu. Tovarne, katere je vodil, so polovico svoje produkcije izvozile v inozemstvo, kar je vzbudilo med industrijanci največje začudenje.

Farrellovi eksportni posli so imeli že pred vojno — 100 milijonov dolarjev letnega denarnega prometa. K United Steel Corporation je prišel l. 1901 in je nepričakovano hitro tej družbi ustanovil v 60 deželah 260 podružnic. Na njegovo prigovarjanje je družba kupila več parnikov, da je začela obavljati transport v lastni režiiji. Parniki so se uporabljali za izvoz in uvoz ter so bili posamezni čisto 7 do 8 mesecev na potu.

Pri vseh svojih uspehih je pa železni genij ostal jako skromen človek. O svoji revni mladosti često govori in v občevarstvu s podrejenimi nima niti trohice oholosti. Ko so ga vprašali, katere lastnosti smatra za najbolj koristne svojim velikim uspehom, je odgovoril: »koncentracijo pri delu in usposobljenost za posamezne panoge, spomin se pa naj osvobodim vsega, kar ne spada k poklicu«. Veliki industrijec se ne zanima dosti za vse ono, ki z industrijo nima zveze. V prostem času rad vesla, drugih zabav pa ne pozna.

Prva tekma lepotic v Turčiji

Republikanska Turčija se z naglimi koraki približuje moderni Evropi. Ves napredek je pa mnogim še prepočasen in ko so se ne pričakovano hitro odprli haremi, ko so padli čaršafi — zagrinjala ženskih lic — si je upravitelj carigradskega gledališča Aigle zmisli, da bi lahko že začel s konkurenco ženske lepote po primeru zapadnih mest. Svoje namene je naznanil celo angorski vladi in dobil je odgovor, ki izraža največje zadovoljstvo nad osnutkom velikega modernega poleta. Baj je celo Kemal paša obljubil svoj prihod k prireditvi lepoticne konkurence. Prihod državnega poglavarja je iz važnih razlogov sicer ostal, Jusuf, moderni upravitelj staroturškega gledališča je pa le izvedel točno po programu razstavo in tekmo lepotic, ki so še nedavno živele za zamreženimi okni haremov. V svoji moderni vnemi je pa mož zagrešil usodno napako. Mogoče o lepoti ni imel pravega pojma ter je mislil, da bo najbolj vleklo to, kar ima še iz preteklosti visoko doneča imena. Kot lepoticne-tekmovalke je pridobil v prvi vrsti več bivših stambulskih odalisk ter se ni dovolj oziral na res moderno turško ženstvo.

Lepoticna tekma se je odigrala na gledališkem odru. Nastopilo je 10 lepotic v vrsti ena poleg druge. Publika — po večini gotovo modernejša od upravitelja Jusufa, nekaj časa samo gleda, potem pa začne nezadovoljno mrmrati. Na odru so se namreč pojavile lepoticne preteklosti. V haremih so nekdanji v ohlapnih orientalskih oblačilih mogoče izgledale mikavno, sedaj v modernih dekoltiranih oblekah so pa bile za moderno oko prava groteska. Vse so bile debele in v novih, nenavajenih oblekah silno lesene. Druga desetorica je bila še hujša. Publika je začela žvižgati ter drugače protestirati, upravitelj Jusuf se je pa z lepoticami vred skril.

Za vlado v Angori je bila pa carigradska ponesrečena lepoticna konkurenca dober nauk. Kemal-paša sedaj z vso vne-mo podpira sport in plese med žensko mladino. Haremsko življenje s svojo enoličnostjo in lenobo je ženske pomehkužilo in odebelilo. Haremske lepoticne se bile bolj v bajkah, kot pa v resnici. Bajke o lepoti je ustvarjal večni mrak malih haremskih sob, dim tobaka z opijem in pa tradicija. Zdravo in resnično lepoto pa daje udejstvovanje v smotrnem delu in

sportu. Moderne turške žene igrajo najrajši tenis in po vodah, kjer so nekdanje o mraku pluli čolnčki in ladje s tajnostnimi zastori, veljajo danes mlade turške ženske za stavo z moškimi športnimi klubi.

Smrt haiduškega Matuzalema

V Castagni v bližini Napolja je umrl te dni v starosti 93 let Pasquale Scalzo, nazvan »haiduški Matuzalem« in »volke«. Znan je najbolj iz let 1860—66, ko je izvršil okoli 30 zločinov. Ko je Garibaldi vrgel bourbonsko vlado, je pobegnil Scalzo v gore in pričel preganjati vse, ki so bili znani kot hudi nacionalisti in pristaši nove vlade.

Prvi zločin je izvršil, ko je iznenadil in ubil sedem pastirjev iz vasi Mezzaforte, ki so jih obkolili njegovi pajdaši. Leto kasneje 1861. je v Sili Grande ubil zopet šest pastirjev in lastnoročno uničil vse vole in bike, ki so stali v obkoljenih stajah. L. 1863. je v občini Policastro umoril nekega bogatega duhovnika, dve leti kasneje istotam devet seljakov. Končno so ga orožniki po težkem boju vendarle obkolili in aretirali in je porota obsodila Scalzo na dosmrtno ječo. Po kratkem bivanju po raznih kaznilnicah so ga prepeljali v Favignano, kjer je preživel celih 48 let in postal asket in mistik. Po intervenciji kraljice je bil l. 1915 pomiloščen, in se je vrnil v svoj rojstni kraj, kjer je nekdanji krvočlovek na veliko začudenje domačinov neprestano molil, posečal cerkve in razdelil vse svoje premoženje seljakom.

Dirke s psi in opicami.

Bikoborbi, boju med petelin in drugim podobnim nasladam človeške surovine nad muko živali so se sedaj v Avstraliji pridružile dirke, pri katerih igrajo psi-hrti ulogo konja, opice pa ulogo — jahača. Take zabave si niso izmislili avstralski črnici, ali pa farmarji in delavci, marveč od razkošja prenasličena gospoda v glavnem avstralskem mestu Sidney-ju. Ko opice strašno grizejo in vprepajo dirjajoče pse, se publika novovrstnih dirk silno zabava. Pasje-opične dirke so dobile svojo rubriko tudi v mnogih avstralskih listih.

Spominjalte se CMD

Sport

Pomladanska nogometna prvenstva

Spomladi bodo v mariborskem okrožju pričele prvenstvene tekme že začetkom februarja, kar bo gmotno močno zadelo vse v tekmovalstvu udeležene klube. Razen tega se bodo radi preobširnega programa obveznih prireditev — 15 prvenstvenih in štiri pokalne, ki bi kljub zgodnjemu pričetku končale šele koncem junija, morale igrati po dve tekmi na isti termin, bodisi predpoldne in popoldne ali pa obe skupaj. Tako bi se čas, ki je potreben za odigranje navedenih tekem, skrčil za 1 in pol meseca, dočim bi se preostali termini lahko porabili za zanimiva gostovanja tu- in inozemskih klubov. Praksa je namreč dokazala, da je združevanje prvenstvenih tekem spričo tekmovalstva šestih klubov neobhodno potrebno, kajti neprestano serviranje tekem med domačimi klubi odganja publiko. Tako bosta druga polovica maja in junij, ko je za nogomet najprikladnejši čas, bogata na dobrih prireditvah, ki bodo gmotno škodo preranih prvenstvenih z lahkoto krile, dočim je bilo občinstvo doslej dostikrat ob najugodnejšem času prisiljeno, da gleda najmizernejše prireditve — in obisk je bil tudi kvaliteti nasprotnikov primeren.

Kakor smo informirani, bo po včeraj objavljenem sporedu MO združil prvenstvena tekmovalstva tako-le:

1. Železničar—Ptuj v Mariboru, Svoboda-Rapid.
2. Merkur:Svoboda, Maribor:Železničar.
3. Rapid:Merkur, Svoboda:Ptuj v Ptuj.
4. Železničar:Svoboda, Rapid:Ptuj v Ptuj.
5. Maribor:Ptuj v Ptuj, Železničar:Rapid.
6. Maribor:Merkur.
7. Rapid:Maribor.
8. Ptuj:Merkur v Mariboru, Maribor:Svoboda.
9. Železničar:Merkur.

Na ta način bo torej v devetih terminih odpravljeno prvenstvo z dnevnega reda, na dneve lažjih tekem pa bo MO diktiral tudi katero pokalno.

Zagrebški božični turnir.

Včeraj popoldne so v Zagrebu odigrali zaključne tekme božičnega turnirja. Concordia je obdržala prvo mesto. Porazila je Viktorijo v razmerju 3:2 in si priborila 5 točk, razmerje 12:8. Concordia je vodila že 3:0 in v drugem polčasu popustila, kar je Viktorija spretno izrabila in skoraj uspela z izenačenjem. Tekma je bila najlepša prireditev turnirja. — Drugo mesto si je priboril Hašk. Dose-

gel je isto število točk kot Concordia, zaostaja pa v goalscoreu 9:7. V poslednjem srečanju je s 3:2 porazil Gradjanskoga. Moral se je radi neodločnosti napa-da zadovoljiti s skromnim uspehom, si cer bi zaslužil večjo zmago, kajti Gradjanski ni zadovoljil v ničemer, čeprav je bila včerajšnja igra daleko boljša od iger v poslednjih srečanjih. — Viktorija se je z eno točko plasirala na tretje mesto z razmerjem 7:9, dočim je božični turnir Gradjanskemu prinesel malo sreče. Gradjanski se je moral zadovoljiti s poslednjim mestom. Priboril si je samo eno točko in zaostaja za Viktorijo v razmerju goalov 8:12.

Vektorija Žižkov v Barceloni.

Praška Viktorija je v Barceloni odigrala tekmo s tamkajšnjim klubom FAC in podlegla v visokem razmerju 5:2!

Simmering poražen v Marseilleu.

Marzejski Olympic klub je porazil dunajske Simmeringovce v katastrofalnem razmerju 5:1.

Srečanje mešanih teamov na Dunaju.

Na Božič in včeraj so na Dunaju odigrala mešana moštva dve tekmi. Na Božič je B-team, ki sta ga tvorila Wacker in Avstrija, porazil A-team (Hakoah in BAC) v razmerju 5:4. Včeraj pa je B-team Slovan in Herta porazil A-team, Wienna, WAC in Sportklub, v razmerju 6:3.

Turški nogometaši v Pragi.

Po poročilih iz Carigrada namerava turško nogometno moštvo pred svojim odhodom na Olimpijado priti na nettedensko treniranje v Prago, kjer se bodo poskusili z raznimi moštvi češkoslovaške prestolice.

Hubbard še vedno rekorder.

Iz Londona dospelo poročilo o novem rekordu skoka v daljavo, ki ga je baje postavil v Južni Afriki atlet Atkinson, se je izkazalo za napačno. Poročilo iz Dur-bana pravi, da Atkinson ni skočil 26 čevljev in 9 col (845) temveč 22 čevljev 9 col ali 6.94 m, kar je le povprečni uspeh. Torej je Amerikanec Hubbard s 789 cm še vedno svetovni rekorder.

Porath porazil Sandvina knock out.

Združene države — dežela boksa — niso nič kaj hvaležna tla za evropske šampijone. Mladi nemški atlet Sandvine je po izrednih uspehih v Evropi, zlasti v Londonu, v Ameriki popolnoma pogorel. Norvežan Porath, ki je l. 1924 izšel iz olimpijskih bojev kot zmagovalac in velja v Ameriki za drugorazredno veličino, je Sandvino v drugi rundi odpravil s knock outom.

Sabljanje.

Francosko - italijanske tekme v sabljanju so bile v Parizu zaključene z zmago Francije v razmerju 20:16.

Najlepši Silvestrov večer bo v Veliki kavarni

Krvave polnočnice.

V božični noči je bil v bližini Zlatarja v Bosni izvršen strašen zločin, ki je izzval splošno razburjenje. Iz vasi Ervenik se je napolil k polnočnici 27letni kmet Stepan Pelko. Na poti v cerkev ga je nepričakovano naskočil iz zasede neznanec, »a udaril z rezilom sekire po glavi in ga nato, ko se je Pelko že zgrudil v sneg, z vso silo udaril z ušesom sekire po levi strani prsnega koša. Smrtno ranjenega kmeta so prepeljali v bolnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. —

Skrivnost umora pred 52 leti.

Slučaj je te dni na Dunaju pri sodnji in policiji spravil na dnevni red zločin, ki se je dogodil pred 52. leti. Aprila l. 1875 sta bila umorjena in izropana gostilničar Schieder in njegova žena. Mnogo sumljivcev so zaprli, a niso nobenemu mogli dokazati strašnega zločina. Pred nekaj tedni so pa v starem kovčku, ki je preromal že nekaj trgovin s starim blagom, našli pismo neke Jožefe K., ki trdi, da je njen oče izvršil zločin pred 52 leti. Obdolženi je sicer že mrtev, policija je pa začela vneto zasledovati osebe, ki so v pismu navedene kot sokrivci. Najprej so

seveda začeli iskati žensko, ki je pismo napisala, — in po precejšnjem trudu so jo sedaj našli v — umobolnici. Ko so ji pokazali pismo, je dejala: »To je neumnost!« — Vsa vprašanja so bile zaman in tako bo zločin, radi katerega je bilo že mnogo ljudi v ječah, ostal za vedno nepojasnen.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 27. decembra. Zaprto.

Sreda, 28. decembra ob 20. uri »Kar hočete«, ab. D. Kuponi.

Četrtek, 29. decembra ob 20. uri »Takrat v starih časih«, ab. B. Kuponi.

Petek, 30. decembra. Zaprto.

Silvestrov večer v gledališču. Letos priredi gledališče nad vse zabaven Silvestrov večer, čigar glavni atrakciji bosta humoristična enodejanka ter nalašč za ta večer sestavljena velezabavna mariborska operetna revija.

Drama študira. Dante Signorinijevo efektno moderno komedijo v režiji g. J. Koviča »Živeli tatovi!« Gospod Pregarc pa pripravlja prvega Wedekinda na slovenskem odru, »Glasbo«

Hans Dominik:

Oblast treh

»Ali ste temeljito preiskali njegove zapiske?«

»Po vseh kotih! Nikjer nobenih zapisov o njegovi iznajdbi. Trikrat sem preiskal vso njegovo zapuščino. Obrnil in študiral vsak papir...«

»Vi ste sami iskali...? Naj išče naša policija? Morda se v tej stroki bolje spozna... Pa k drugi točki najinega razgovora. Kdo je odpeljal R. F. c. 1?«

»Dejal bi, da gotovo angleški agenti, če bi se ne...«

»Če bi se ne...?«

»Če bi se ne bal po dogodkih današnjega jutra, da se pelje sedaj sam ali s svojimi pomagači Silvester Bursfeld v naši najhitrejši zračni križarki proti Tibetu ali Švedski.«

»Sam! Izključeno! Pomagači? Kdo so ti pomagači?«

»Ne vem... Zaenkrat še ne. Eden pomagačev je gotovo priča Williams. O tretjem, ki je vodil auto, vem samo, da je temne polti...«

»Mislim, da bodo ti trije ostali skupaj. Lažje bomo našli trojico, kakor enega samega. Poslužite se politične policije in iščite. Da jih najdete, je predvsem v vašem lastnem interesu... Išcite, išcite, gospod doktor Glossin!«

Dr. Glossin ni vedel, kaj bi dejal. Prvič je uporabil zaupana mu dalekosežna polnomočja v svrhu osebnega maščevanja. Z belicami in pooblastili, ki jih je imel v rokah, mu ni bilo težko prijeti mladega inženirja. Do tod je bilo vse v redu.

Toda, da je ujetnika poslal takoj na električni stol, to ni bilo v skladu z državnimi interesi. Take ljudi si je shranil Cyrus Stonard na varnem kraju in je skušal po preizkušeni metodi razkriti njihove skrivnosti. Dr. Glossin se je zavrnil.

»Prosim vas, da odložite odločitev o vojni ali miru za kakih pet ur. Tako dolgo, da se vrnem.«

»Zakaj?«

»Ker vam bom potem lahko točno povedal, ali so Logg Sar in njegovi tovariši ukradli naše najhitrejšo letalo ali ne.«

»Pa če bi se mi iz drugih razlogov dopadlo, da so angleški agenti odpeljali R. F. c. 1? Naša ura je prišla! Tale slučaj bi mi bil morda pripraven...«

»Zaklinjam vas ekscelenc! Nobenih obveznih sklepov, dokler ne vidimo jasno.«

»Kaj naj vidimo jasno?«

»Kam da je šla iznajdba. Logg Sar v zvezi z Anglijo... potem ne smemo tvegati boja.«

Diktator je zmajal z glavo.

»Sin se ne bo družil z morilci svojega očeta.«

»Upam. Toda gotovost je več vredna od domneve. V nekaj urah bom gotov. Če ni on odpeljal R. F. c. 1, potem se še nahaja v naši državi in še vedno ga lahko primemo. Dokler pa je svoboden, predstavlja silo, ki se je moramo bati.«

Dve minuti sta pretekli v popolni tišini.

Nato je dejal Cyrus Stonard:

»Pričakujem vaše poročilo tekom prihodnjih treh ur. Časopisje naj do nadaljnjega preneha z napadi na Anglijo. Skušajte se polastiti iznajditelja, naj stane, kar hoče. Toda izognite se sporu z drugimi evropskimi državami. Da ne pridobimo nasprotniku novih zaveznikov.«

Migljaj z roko in dr. Glossin je šel.

Skrita za gostim drevjem in z bršljanom obrašena je stala ob Johnson Street v Trentonu hišica, v kateri sta prebivali Mrs. Hartejeva in njena hčerka Jana. O bližini velikih trentonskih državnih delavnic ni bilo tukaj ničesar slutiti. Rdeče surovoopekaste hišice te ceste so ležale brez izjeme v zatišju obširnih vrtov. In cesta sama je bila preko deset minut oddaljena od hrupnih tovarnih njihovim šumnim prometom. Vodila je prav v nasprotni smeri mesta naravnost v objem mesta dotikajočega se listnatega gozdiča.

Mrs. Hartejeva je bila vdova. Njen mož se je smrtno ponesrečil kot inženir v državnih delavnicah. Strašna je bila njegova smrt. Počila je neka parna cev in pregreta para je napolnila trenutno njegovo delovno sobo. Frederik Harte je po nesreči odšel mirno domov in je pripravil svojo ženo obzirno na svojo smrt. Misli je sprva, da govori v groznici. Prestrašena je planila k njemu in ga zgrabila za desnico. In je z grozo čutila, kako odpada meso od njegovih prstnih kosti in kako je ostalo od pregrete pare zmehčano in prekuhan v njenih lastnih rokah.

»Saj nič več ne boli... Nobenih bolečin ne čutim«, jo je tolažil z vase sanjačim smehljam Frederik Harte. Sedel je za mizo in spisal svojo poslednjo voljo. Dve uri kasneje je padel v nezavest. In predno je potekla ura, je bil mrtev.

»Oparjenost vse vrhnje kože. Moral se je zadušiti, ker je bilo preprečeno vsako dihanje skozi kožo.« Tako je dejal zdravnik obupani ženi.

Ta strašna nesreča je vrgla Mrs. Hartejevo ob tla. Dolge mesece so se bali, da bo ostala zmešana. Le polagoma si je opomogla od tega udarca. Toda v isti meri, kot so okrevale njene duševne sile, se je poslabšalo njeno telesno stanje. Sedaj je bila skoro ves dan priklenjena na naslanjač in navezana edinole na postrežbo svoje hčerke Jane.

Redka nesreča njenega moža je vzbudila pozornost v najširših krogih. Nekaj dni po katastrofi se je pripeljal v Trenton newyorški zdravnik dr. Glossin. Iz znanstvenih interesov je prošil za natančnejše podatke o zadnjih ponesrečenčevih urah. Z ljubeznivim sočutjem je skušal obodriti obe obupani ženski. Jani Hartejevi je ponudil visoko večletno najemnino za uporabo laboratorija, ki si ga je bil uredil Frederik Harte v svoji hišici. Zavedajoča se svojega negotovega premoženjskega položaja je Jana ponudbo sprejela. Ko se je mati zopet nekoliko opomogla, je tudi ona z veseljem privolila v pogodbo, posebno, ker je doktor prihajal le redkokdaj in še takrat le za kratek čas.

Toda marsikaj se je spremenilo, ko je stopil Logg Sar v ta mali krog. Po vsem, kar je mladi mož povedal, je spadal med sorodnike obeh žensk. Toda živa družba sedanosti je kmalu potisnila v ozadje vse stare spomine in zaprašene odnošaje preteklosti. Mr. Logg Sar ali, kot so ga tukaj kmalu pričeli nazivati, Silvester, je postal stalen in ljubljen gost na domu Hartejevih. Zdelo se je, da dr. Glossin tega ni ravno vesel. Sicer je bil vedno vlijuden in je dovolil Silvestru celo radejvolje uporabo laboratorija, vendar pa je že sama doktorjeva navzočnost vplivala hladno in moteče na razpoloženje.

In zgodilo se je, kar je usoda namenila mladi dvojici. Iz zavesti sorodstva, je nastala lahna simpatija, ki se je razvila v vedno globljo in čustveneje srčno harmonijo. Silvester Bursfeld bi bil popolnoma srečen, da ni bilo dr. Glossina. Ne samo za njegove navzočnosti, temveč tudi vedno še nekaj dni po njegovem odhodu je bila Jana povsem spremenjena. Iz vsega njenega vedenja se je odražala takrat taka mrzlot in odbijanje, da je Silvester mnogokrat zdvomil nad njeno ljubeznijo. Šele po dnevih je našla nazaj k stari zaupljivosti in pristrčnosti, ne da bi se očitno sama zavedala izspremembe v svojem obnašanju.

Slučaj je pripomogel Silvestru rešiti uganke.

Nekega dne je našel Jano spečo v laboratoriju. Kljub vsemu njegovemu trudu se je zbudila šele čez četrto ure in je potem odločno zanikala, da bi bila spala. Sedaj je Silvester vedel, pri čem da je. Nedvomno je dr. Glossin uporabljal Jano za kake hipnotične poizkuse. »Zlorabljal« je dejal Silvester. O svojem odkritju ni sicer nikomur črnil besede, toda sklenil je, da spregovori z doktorjem resno besedo. Toda zgodilo se je drugače. Nekaj dni kasneje je Silvester izginil, ne da bi preje komu kaj omenil o kakem potovanju in ne da bi se poslovil.

Bilo je ob štirih popoldne šestnajstega junija. Pred vratmi v senci starega oreha je seveda Mrs. Hartejeva v svojem naslonjaču, poleg nje, naslonjena v pleten stol, Jana. Glavico, obteženo s polnimi svetlimi lasmi, naslonjeno na blazino. Solnčni žarki, ki so prodirali skozi listje starega drevesa, so slikali na njene lase in lica menjajoče se reflekske. Očarajoča slika. Toda vse, ko da so sanje. Človek se je moral ustrašiti pred toliko nežnostjo, ki je pri ljudeh in cveticah lastna samo najbolj minljivim cvetkam.

Izgubila se je

v petek, 23. t. m. popoldan antična zlata broša (drag spomin). Prosim najditelja, da odda isto, ker je zanj brez vrednosti, proti odškodnini v upravi »Večernika«.

2068

Čevlarski stroj,

dobro ohranjen. (Holmaschine). Cena Din 2.000. Dravska 10.

2069

Ure, zlatenina na obroke

brez poviška. Ilger, Maribor, Gosposka ul. 15. —

12-a

Za povečanje trgovine iščem

2066

mirnega družabnika

za eno najboljše idočih trgovin v Mariboru. Potrebno približno 100 — 150 tisoč Din. Obrestujem z 20%. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Božič«.

NAJPRIMERNEJŠA

Novoletna darila

so kovčki, usnjate torbice, listnice, denarnice, tobačnice, nahrbtniki, gamaše i. t. d.

Vse to se dobi v veliki izbiri in po zmernih cenah pri

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Telefon 207

SVETOVNI PATENT „ZEPHIR“

Lesna trajno goreča peč z zračno kurjavo

z 10 kg drv ogreva sobo skozi 24 ur

ZEPHIR, tvornica peč. Zastopstvo za Maribor Feleznina PINTER & LENARD

Najprimernejše

Novoletno darilo

XII.

za odraslo mladino

so ilustrirane knjige:

Pavel Kunaver: ZADNJA POT KAPITANA SCOTTA. Broš. Din 36.—, vez. Din 44.—. — Juš Kozak: V BOJU ZA MONT EVEREST. Broš. Din 36.—, vezana Din 44.—. — Paul Kunaver: V AZIJSKIH PUŠCAVAH. Broš. Din 36.—, vezana Din 44.—. — Sienkiewicz H.: Z OGNJEM IN MEČEM. Povest iz davnih let. Brošura Din 80.—, vezana Din 104.—. — Sienkiewicz H.: POTOP I. Zgodovinski roman. Broš. Din 110.—, vez. 134.—.

Naročila na knjigarno Tiskovne zadruga, Maribor, Aleksandr. 13.

KARO MARIBOR KOROŠKA CESTA 19

Specijaliteta: Npremočijivi jesenski in zimski čevlji!

1276

Najprimernejša božična darila

kupite najceneje pri trdki

ANICA TRAUN

Grajski trg 1. 24a

Za Novo leto najlepša in najcenejša darila so slikanice za otroke:

O. Župančič, Pokoncu Izpod korenin

slikanica z besedilom cena Din 35.—, s poštnino Din 37-50

Domače in tuje živali

večbarvna slikanica, cena Din 30.—, s poštnino Din 34.—

M. Grošeljeva, Sala za male

slikanica, cena Din 32.—, s poštnino Din 36.—

M. Grošeljeva, Čebelica brenčelica

slikanica, cena Din 30.—, s poštnino Din 34.—

Veliko izbero najnovejših slikanic ima vedno na zalogi.

Knjigarna Tiskovne zadruga v Mariboru

Aleksandrova cesta 13.

XII